

Barnets trivsel kan være svær at adskille fra egne følelser

Foto: Fabrice Michaud/ Panthermedia/Ritzau Scanpix

27. september 2019, kl. 0:00, opdateret kl. 18:29
Af Julie Høgholm

I de mest konfliktfyldte samværsager finder man ifølge familiesociolog en overrepræsentation af forældre, der aldrig har boet sammen. Det kan være vanskeligt at samarbejde om en retfærdig ordning, når man mest af alt ønsker sig at slippe for at have den anden person i sit liv

For nogle forældre, der ikke længere udgør et par, er det svært at enes, når barnets samværsordning skal på plads. Familiesociolog Karen Margrethe Dahl, der er senioranalytiker ved Vive – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, har de senere år lavet flere undersøgelser om forældre, der ikke overholder deres samværsaftaler, og hvilke konflikter der ligger til grund for parternes uoverensstemmelser og adfærd.

Nogle forældre udøver i den sammenhæng bevidst chikane som våben til at skade den anden part. Andre gør det netop, fordi de er blevet overbevist af deres egne følelser. Og sidst er der dem, der mener at have en reel viden om, at der sker nogle ting hos den anden forælder, der gør, at de ikke har lyst til at udlevere deres barn.

”Hvis det er ren strategisk chikane for at skade den anden forælder, kan det være et udtryk for hævn, men oftest blander forælderen det sammen med en misforstået opfattelse af, at vedkommende beskytter sit barn. Måske kan man se, at barnet bliver klemmt og er ked af det, når der er skiftedag, men kan samtidig ikke se, at man også selv har en andel i den ubekvemme situation. De fleste forældre vil formentlig sige, at det handler om at beskytte

barnet, men barnets trivsel kan være svær at adskille fra ens egen trivsel, hvis det, man allermost ønsker sig, er at slippe for at have den anden person i sit liv,” siger Karen Margrethe Dahl.

I de helt rødglødende samværsager finder man ifølge Karen Margrethe Dahl en overrepræsentation af forældre, der ikke har boet sammen og derfor heller ikke har prøvet at opbygge et forældreskab sammen tidligere.

”Jo tidligere man går fra hinanden, jo flere problemer er der typisk, og jo flere vanskeligheder har man typisk ved at nå frem til et fælles forældreskab. De ser måske ikke nogen værdi af, at den anden er i deres liv. De har måske ikke engang ønsket at få barnet sammen,” siger Karen Margrethe Dahl og fortsætter: ”Og her er det så mødrene, der sidder tungt på børnene. Særligt hvis de er gået fra hinanden, før barnet er født, har moderen et naturligt forspring.”

Det skyldes, at fædre, der ikke har været gift med barnets mor, måske først skal igennem en faderskabssag, inden han kan få ret til samvær. Barnet har desuden brug for at opbygge en tæt tilknytning til den omsorgsperson, der er sammen med barnet i størstedelen af tiden. Derfor bør barnet ikke være adskilt fra vedkommende i mere end nogle timer.

”Hvis forældrene ikke kan holde ud at være sammen, vil det være svært for faderen at opbygge en relation til barnet, og moderen vil derfor ikke få øjnene op for, at han kan spille en positiv rolle i barnets liv.”

Men er faderrollen ikke også vigtig i barnets liv?

”Alle de mennesker, der har en tæt og positiv relation til barnet, er vigtige for barnet. Det idéelle ville selvfølgelig være, at forældrene gensidigt kunne anerkende hinanden som forældre og kunne lade barnet få glæde af den andens ressourcer. Men hvis konfliktniveauet bliver meget højt og langvarigt, er man på et tidspunkt nødt til at afveje, om de ressourcer, som forældrene hver især kan give barnet, opvejer den skade, som det kan tilføre barnet at være centrum for konflikten. Det er ikke altid rimeligt over for samværsforælderen (ofte faderen), som måske ikke har gjort noget galt, men jeg mener, at hensynet til barnet står over hensynet til forældrene. Både moder- og faderrollen er vigtig for barnet, hvis rollerne udøves hensigtsmæssigt, men jeg tror, at man skal være forsigtig med at sige, at det genetiske forældreskab er vigtigt for et barn, lige meget hvordan det udøves og i hvilken kontekst.”

